

5. Systematizace bankovních produktů. Aktivní bankovní obchody.

Bankovní produkty

- služby, které mohou banky svým klientům samostatně nabízet.

Základní **charakteristiky** bankovních produktů:

- nemateriální charakter,
- vzájemná propojenost a podmíněnost.

SYSTEMATIZACE BANKOVNÍCH PRODUKTŮ

1) Podle vztahu k položkám bilance banky (klasický přístup)

- **aktivní** – banka vystupuje v pozici věřitele,
- **pasivní** – banka vystupuje v pozici dlužníka,
- **neutrální** – ani věřitelské ani dlužnické postavení banky.

SYSTEMATIZACE BANKOVNÍCH PRODUKTŮ

2) Z hlediska účelu pro klienta banky (moderní přístup)

- finančně úvěrové produkty,
- depozitní (vkladové) produkty,
- platebně zúčtovací produkty,
- produkty investičního bankovníctví,
- pokladní a směnárenské produkty.

SYSTEMATIZACE BANKOVNÍCH PRODUKTŮ

3) Z hlediska klientské segmentace

- retailové produkty,
- wholesalové produkty.

AKTIVNÍ BANKOVNÍ OBCHODY

- Nejvýznamnější aktivní obchody bank tvoří **úvěrové obchody**.

Úvěr

- = *časově omezené, úplatné* přenechání peněz obchodní bankou jejím klientům k volnému nebo smluvně vázanému použití.
- mění úspory v investice,
- obchodní banky jsou zprostředkujícími články mezi půjčovateli a vypůjčovateli.

ČLENĚNÍ BANKOVNÍCH ÚVĚRŮ

1) Podle reálného pohybu úvěrových peněžních prostředků

- peněžní půjčka,
- zapůjčení dobrého jména banky.

2) Podle doby

- **krátkodobé** (kontokorentní, směnečné, lombardní);
- **střednědobé**;
- **dlouhodobé**.

ČLENĚNÍ BANKOVNÍCH ÚVĚRŮ

3) Podle účelu

- spotřební,
- investiční,
- provozní.

4) Podle měny

- v domácí měně,
- v cizí měně.

ČLENĚNÍ BANKOVNÍCH ÚVĚRŮ

5) Podle zajištění

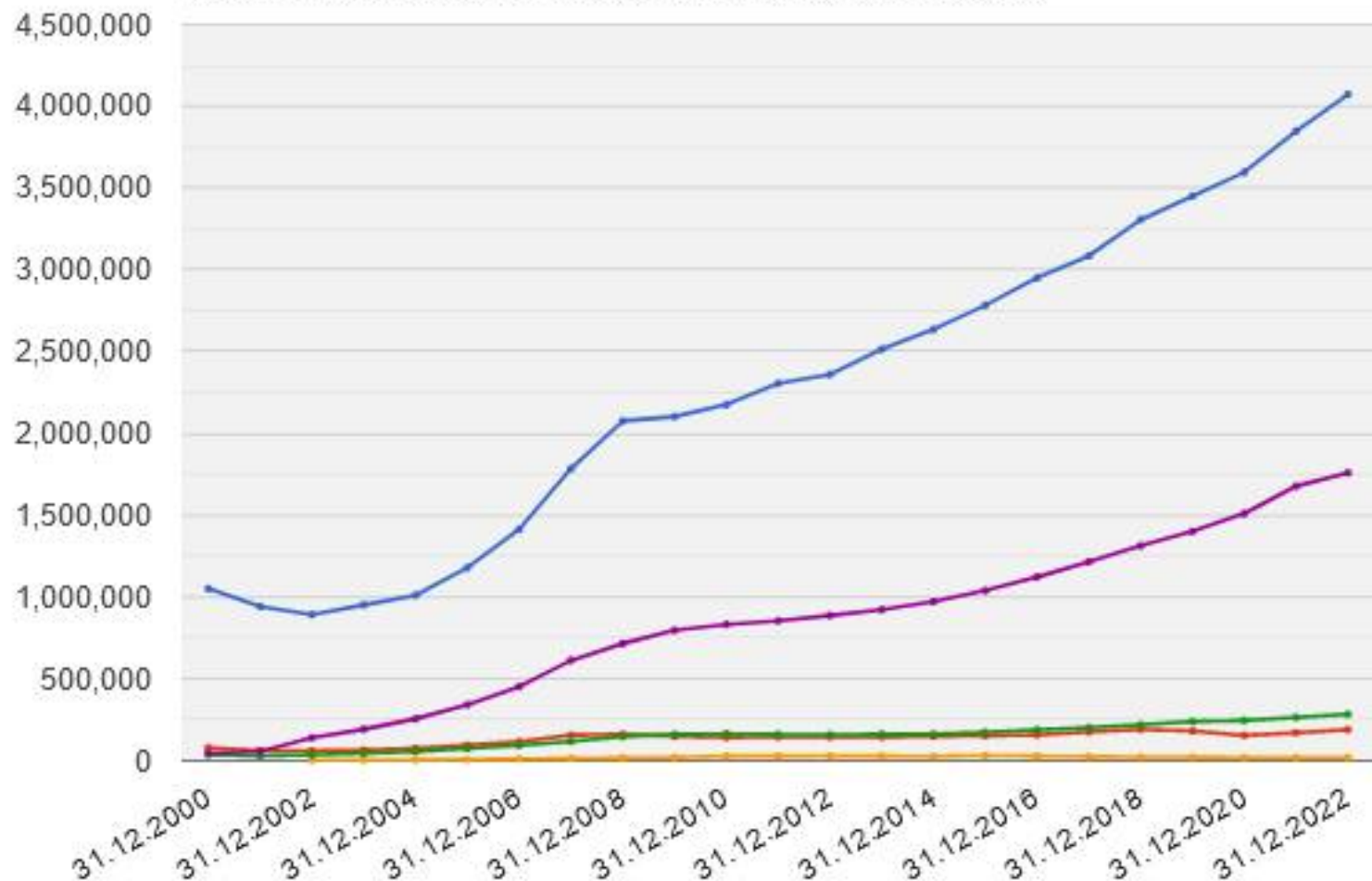
- nekryté úvěry,
- kryté úvěry.

6) Podle velikosti úvěrové částky

7) Podle právního postavení dlužníka

- právnické osoby,
- soukromé osoby,
- veřejné osoby.

Klientské úvěry podle druhového hlediska (celkem) - CZK+CM

- UK1 Úvěry a pohledávky celkem
- UK2 kontokorentní a debetní zůstatky na BÚ celkem
- UK3 pohledávky z karet celkem
- UK4 spotřební úvěry (bez KTK, BÚ a pohl. z karet) celkem
- UK5 úvěry na bydlení celkem

Zdroj:
www.cnb.cz,
ARAD

ZAJIŠTĚNÍ ÚVĚRŮ

= veškerá opatření s cílem zajistit řádné splácení úvěru,

- prověrka úvěrové způsobilosti,
- limitování výše úvěrů pro jednotlivé klienty,
- diversifikace rizika,
- kontrola úvěrového subjektu a objektu.

ZAJIŠTĚNÍ ÚVĚRŮ

1) **Osobní** zajištění

- ručení,
- depotní směnka.

2) **Věcné** zajištění

- zástavní právo,
- předání věcí do vlastnictví věřitele,
- postoupení (cese) pohledávek.

Zástavní právo

- v případě neplnění závazků dlužníka má banka právo uspokojit své pohledávky zpeněžením zástavy,

zástava:

- movitá věc,
- nemovitost,
- cenný papír,
- pohledávka nebo právo.

podmínky:

- zástavní smlouva,
- u movitých věcí – odevzdání zastavené věci věřiteli,
- u nemovitostí – vklad zástavního práva do katastru nemovitostí,
- u cenných papírů předání nebo registrace zástavního práva.

KONTOKORENTNÍ ÚVĚR

- banka poskytuje v pohyblivé výši na běžném (kontokorentním) účtu klienta – k tomu je sjednána úvěrová smlouva,
- **čerpání probíhá volně dle okamžité potřeby klienta**, klient není vázán vybrat celou částku úvěru najednou a ani nemusí v daný den splatit,

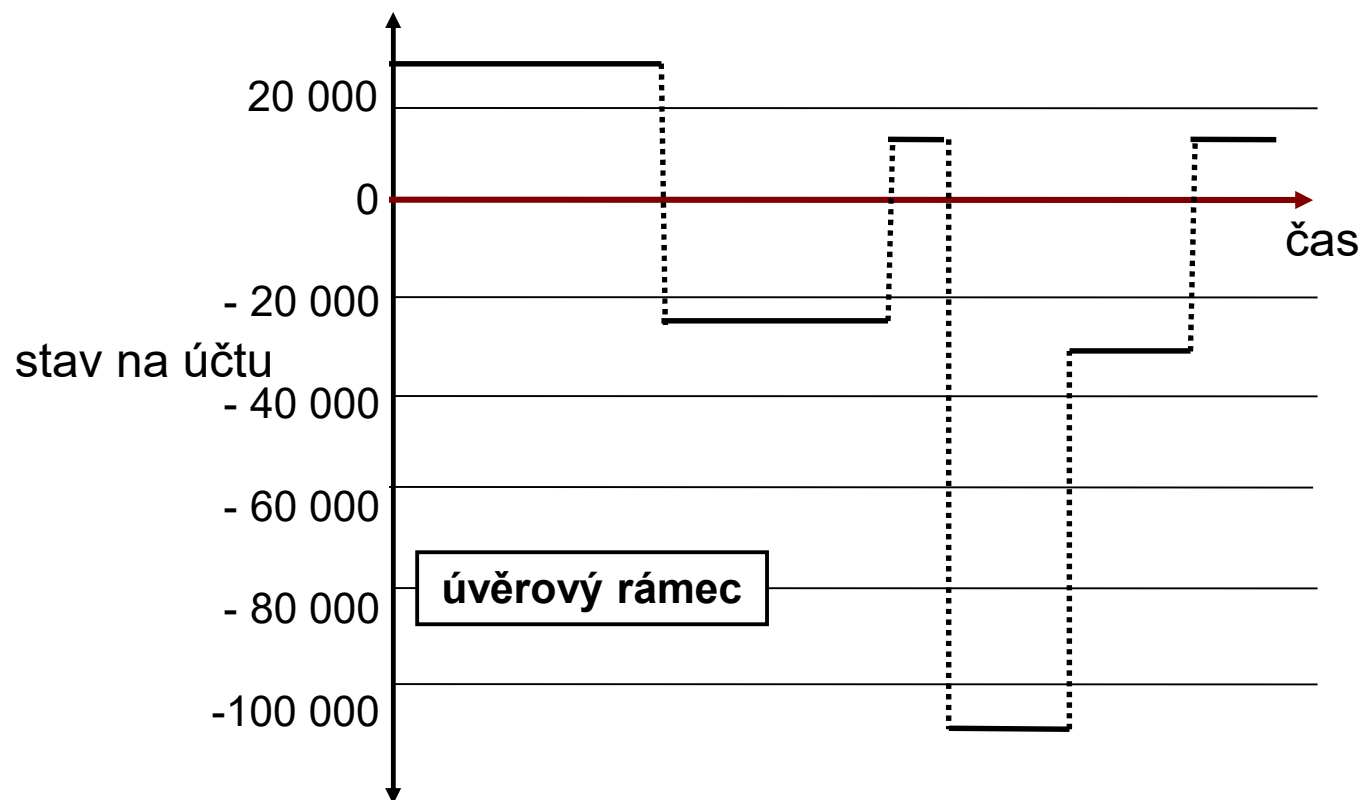
účel:

- na vyrovnání výkyvů běžného účtu,
- na sezónní potřebu oběžného majetku,
- na krátkodobé investiční výdaje,
- na ostatní krátkodobé potřeby.

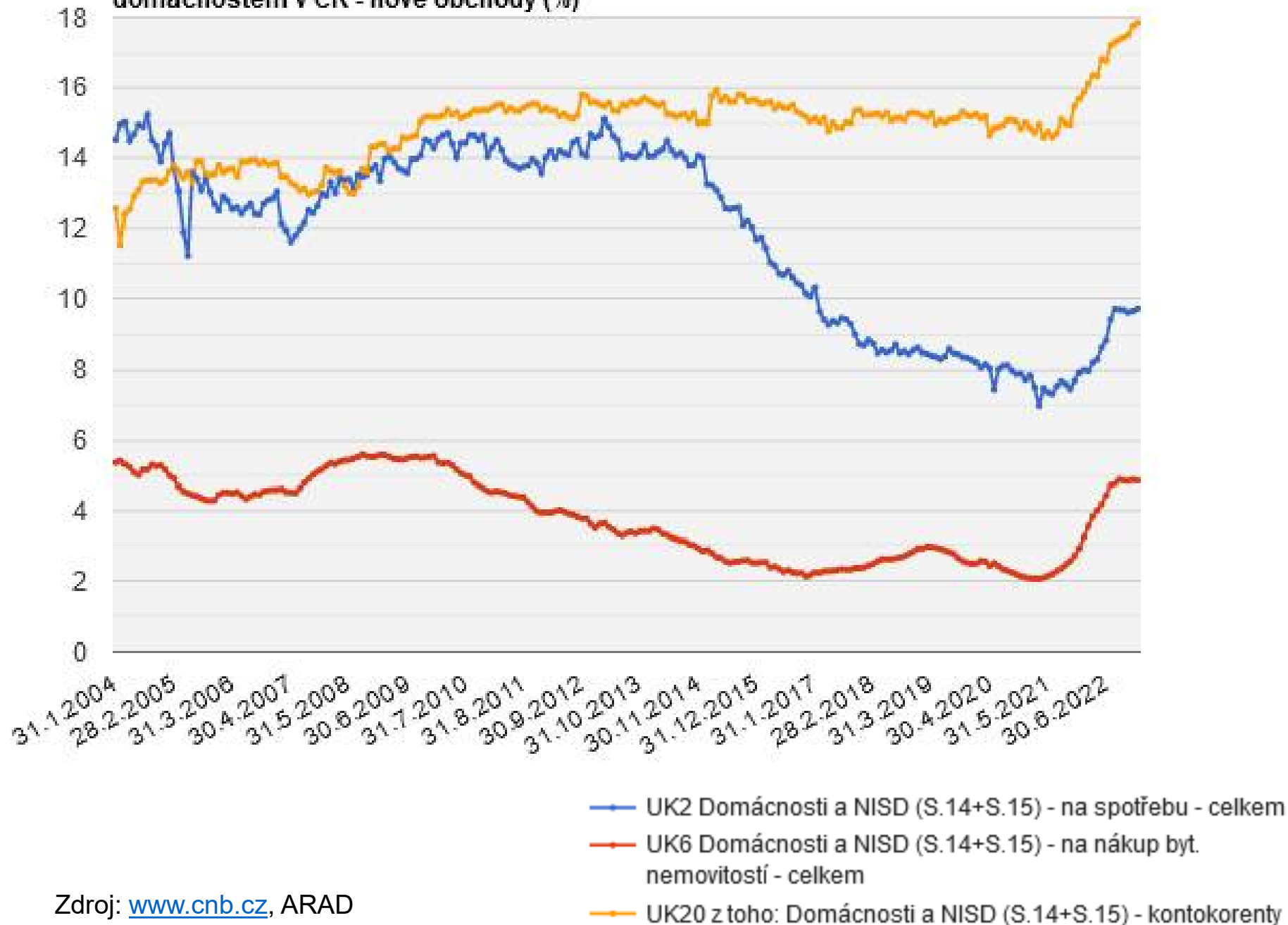
úvěrový rámec – maximální přípustný debet na účtu,

- patří k nejdražším krátkodobým úvěrům.

KONTOKORENTNÍ ÚVĚŘ

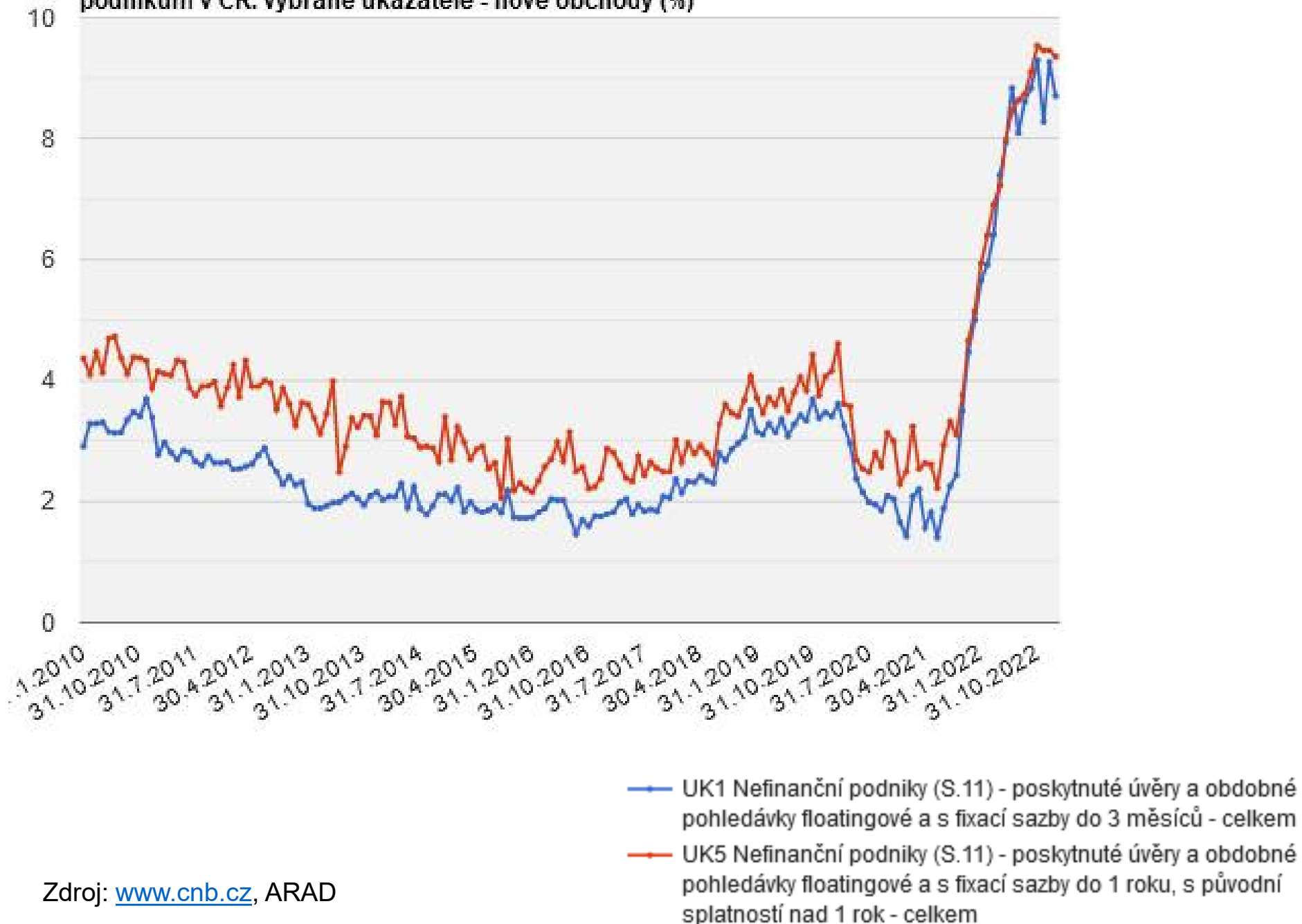

Tabulka B1.1.2: Úrokové sazby korunových úvěrů poskytnutých bankami domácnostem v ČR - nové obchody (%)

Zdroj: www.cnb.cz, ARAD

Tabulka B1.1.4: Úrokové sazby korunových úvěrů poskytnutých bankami nefinančním podnikům v ČR: vybrané ukazatele - nové obchody (%)

Zdroj: www.cnb.cz, ARAD

SMĚNEČNÉ ÚVĚRY

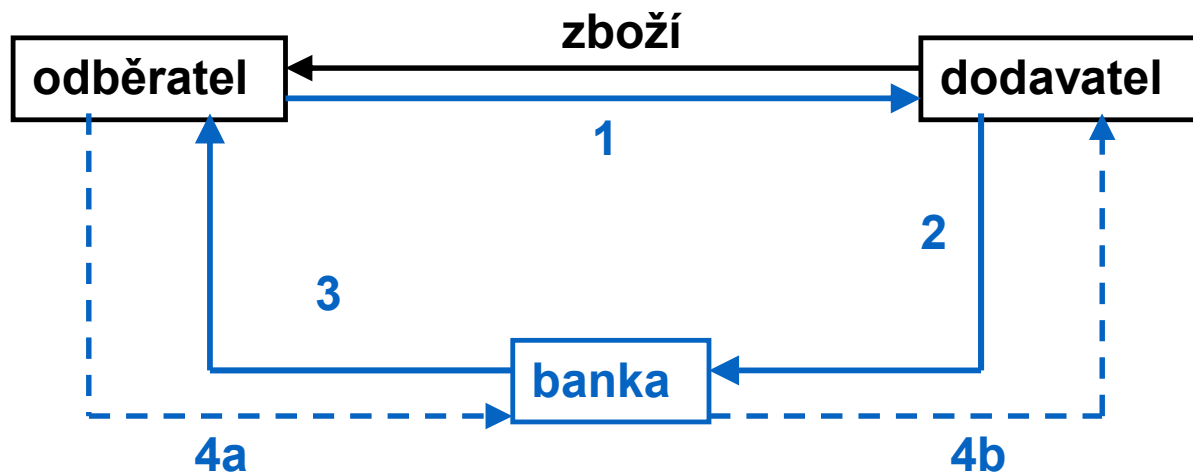
- 1) Eskontní úvěr,
- 2) Negociační úvěr,
- 3) Akceptační úvěr,
- 4) Ramburzní úvěr,
- 5) Ručitelský (Avalový) úvěr.

Směnka je cenný papír, na kterém se určitá osoba stanoveným způsobem zavazuje zaplatit oprávněnému majiteli směnky uvedenou peněžní částku.

ESKONTNÍ ÚVĚR

- spočívá v odkupu směnek bankou před dobou jejich splatnosti se srážkou diskontu,
- banka v době splatnosti (dospělosti) směňky ji předkládá k proplacení nikoliv bývalému majiteli, od něhož ji nakoupila, ale směnečnému dlužníku. V případě, že směnečný dlužník nezaplatí, předkládá banka směňku poslednímu majiteli, od kterého ji nakoupila.

ESKONTNÍ ÚVĚR

1 - platba směnkou,

2 - eskont směnky,

3 - předložení směnky k proplacení v době splatnosti,

4a - platba / 4b - dlužník nesplatil, banka předkládá směnku k proplacení

Náklady eskontního úvěru

- Diskont (diskontní sazba),

$$D = \text{směněneč}_\text{částka} \times \frac{\text{diskontní}_\text{sazba}_\text{(\%)}}{100} \times \frac{\text{doba}_\text{od}_\text{eskontu}_\text{do}_\text{splatnosti}_\text{směněn}}{360}$$

- Eskontní provize
- Související poplatky a výlohy

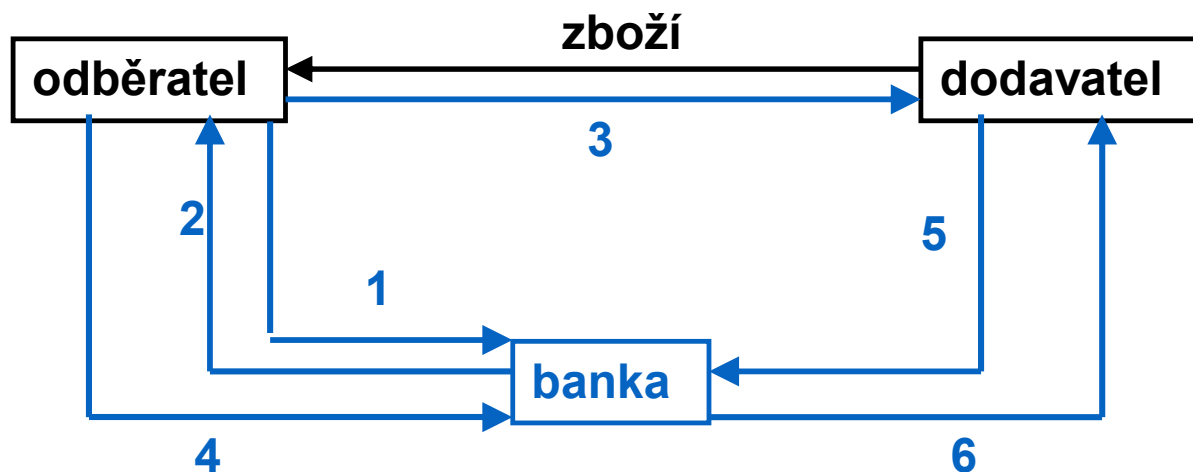
NEGOCIAČNÍ ÚVĚR

- obdoba eskontního úvěru v zahraničním obchodě,
- dovozce předem zprostředkovává zahraničnímu dodavateli eskont směnky vystavené dodavatelem (vývozcem) na odběratele (dovozce),
- negociační banka – banka, která odkupuje směnku.

AKCEPTAČNÍ ÚVĚR

- banka **akceptuje** směnku, kterou na ni vystaví její klient (nebo na jeho příkaz třetí osoba), a to na částku a lhůtu dohodnutou v úvěrové smlouvě,
- banka se stává **hlavním dlužníkem**,
- banka se zavazuje, že směnku splatí; prostředky na její splacení se klient banky zavazuje deponovat na svém účtu u banky před splatností směnky,
- **banka neposkytuje dlužníkovi platební prostředky, ale své dobré jméno.**

AKCEPTAČNÍ ÚVĚR

- 1 - žádost o akcept směnky, vystavení směnky,
- 2 - akcept směnky,
- 3 - zaplacení směnkou za zboží,
- 4 - deponování příslušné pen. částky u banky,
- 5 - předložení směnky k proplacení,
- 6 - zaplacení směnky.

RAMBURZNÍ ÚVĚR

- obdoba akceptačního úvěru v zahraničním obchodě,
- banka (ramburzní banka) na žádost dovozce akceptuje směnku, kterou na ni vystaví vývozce.

RUČITELSKÝ (AVALOVÝ) ÚVĚR

- banka přejímá záruku za závazek svého klienta vůči třetí osobě,
- banka není hlavním dlužníkem (akceptační úvěr), ale **dlužníkem vedlejším** (platí v případě, kdy hlavní dlužník nezaplatil).

LOMBARDNÍ ÚVĚR

- úvěr zajišťovaný **zástavou movitých věcí nebo práv**,
- úvěr je krátkodobý na fixní částku a pevnou lhůtu splatnosti,
- zástava: cenné papíry, zboží, pohledávky, drahé kovy a cennosti, životní pojistky, autorská práva apod.

SPOTŘEBNÍ ÚVĚR

- určeny domácnostem, fyzickým osobám, drobným podnikatelům,
- účelové nebo neúčelové,
- krátkodobé, střednědobé nebo dlouhodobé.

EMISNÍ PŮJČKA

- úvěr poskytnutý odkoupením dluhopisů emitovaných dlužníkem,

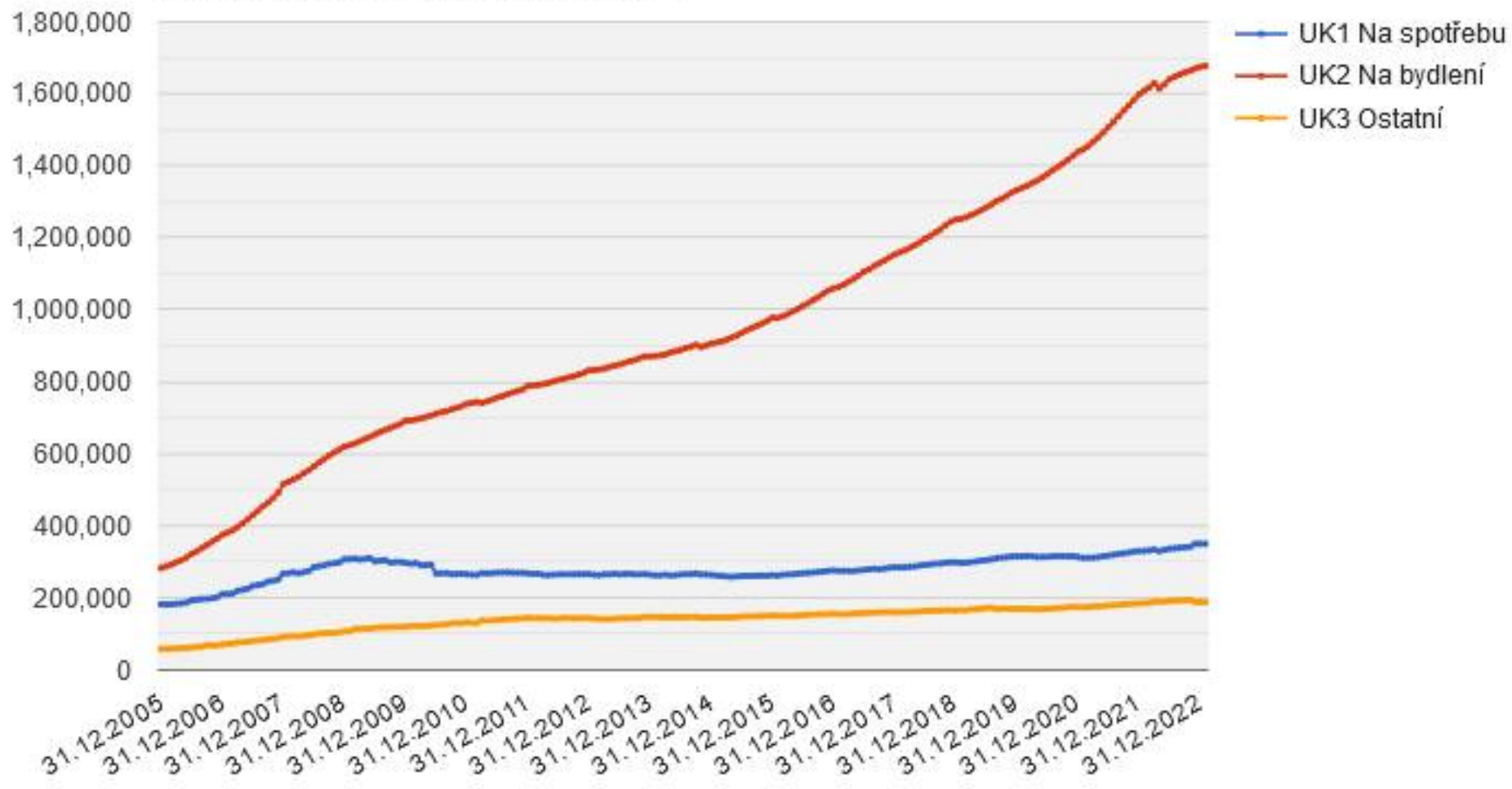
Dluhopis je cenný papír, v němž se emitent (výstavce) zavazuje splatit přijatý obnos a vyplácet úroky.

- umožňuje opatření velkých peněžních částek tím, že dluhopisy lze umístit u velkého počtu věřitelů,
- banka uvádí na trh dluhopisy podniků.

HYPOTEČNÍ ÚVĚR

- úvěr, jehož splácení je zajištěno **zástavním právem k nemovitosti**,
- účelový nebo neúčelový (americká hypotéka),
- doba splatnosti až 30 let,
- relativně nižší úroková sazba díky kvalitnímu zajištění (nemovitost),
- obvykle poskytován do výše 70 % (až 100 %) hodnoty zastavené nemovitosti.

CELKOVÉ zadlužení domácností (v mil. Kč)

Zdroj: www.cnb.cz, ARAD

SANAČNÍ ÚVĚR

Sanace je souhrn opatření, která mají odstranit ztráty nebo nepříznivý hospodářský stav podniku; jedním z opatření je sanační úvěr.

- individuální charakter,
- důležité je zajištění (nemovitostí či jinak),

ÚVĚROVÝ PROCES

= proces vedoucí k uzavření úvěrové smlouvy s bonitním klientem.

Části úvěrového procesu:

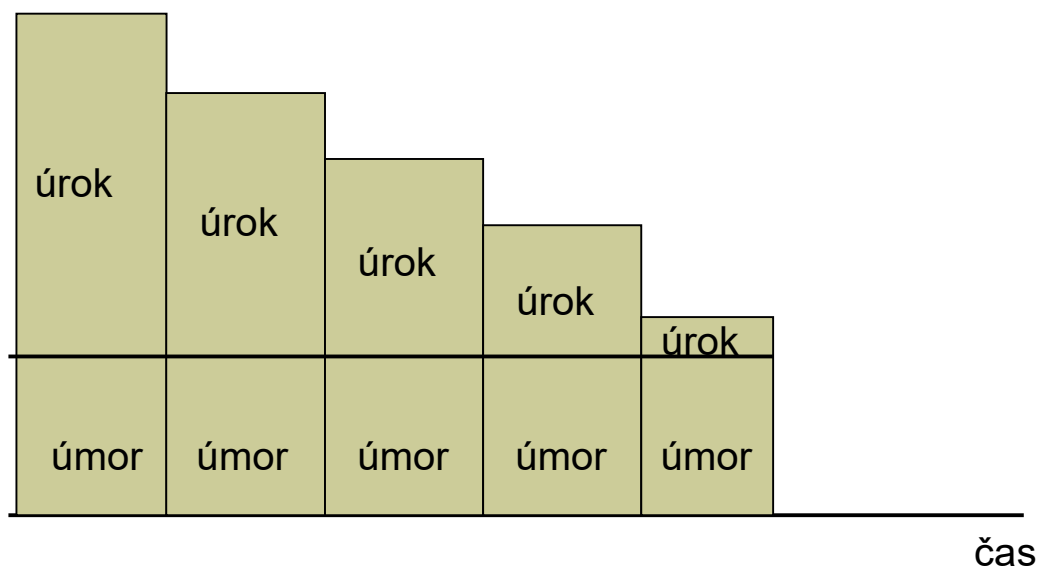
1. žádost o úvěr,
2. analýza bonity žadatele,
3. jednání o zajištění úvěru,
4. jednání o způsobu úročení a splácení úvěru, splátkový kalendář,
5. uzavření úvěrové smlouvy,
6. kontrola plnění podmínek úvěrové smlouvy.

SPLÁCENÍ ÚVĚRU

- **jednorázově:**
 - v době splatnosti,
 - po uplynutí výpovědní lhůty,
- **Postupně**
 - Pravidelnými splátkami
 - anuitní splátky,
 - degresivní splátky,
 - progresivní splátky.
 - Nepravidelnými splátkami

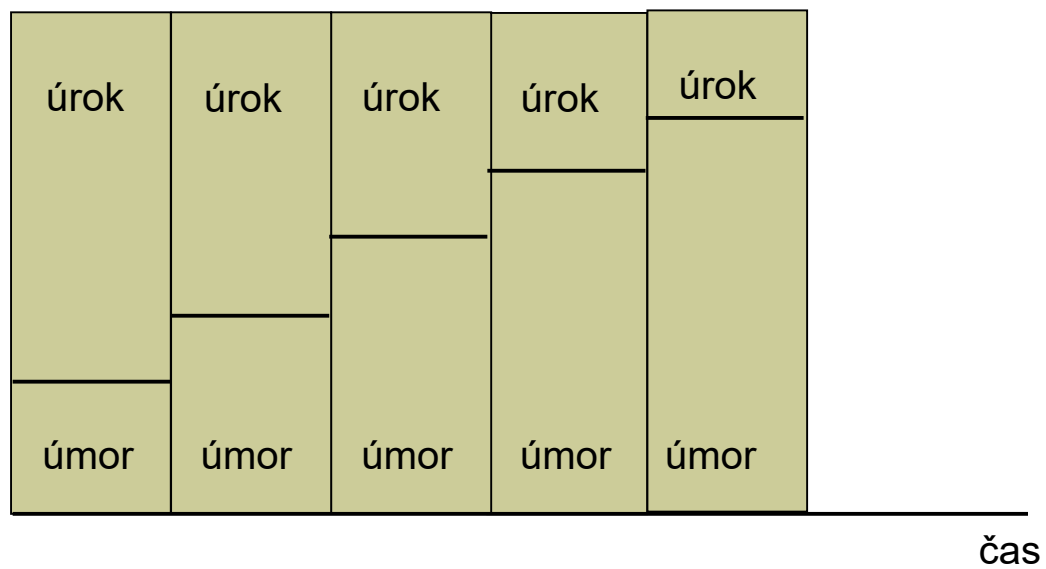
Degresivní splátka

splátka

Anuitní splátka

splátka

Progresivní splátka

splátka

